

Commerce-Collegii underdåniga Berättelse

om

Sveriges Inrikes Sjöfart år 1829.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Hos Eder Kongl. Majt får Dess och Rikets Commerce-Collegium i underdånighet anmäla förhållandet med inrikes sjöfarten sistlidet år, så vidt de till Collegium inkomne Statistiska uppgifter derom lemna upplysning.

Af samtelige städernes fartyg, som år 1829 utgjorde ett antal af 1178 med en dräktighet af $61,200\frac{67}{100}$:dels Läster, begagnades för inrikes sjöfarten 389, hvilkas sammanräknade Lästetal uppgick till $11,173\frac{29}{100}$ och tillhörde af dessa senare fartyg 172 st. stapelstäderne och 217 st. sådane städer, som ej äga stapelrätt.

Uppå begäran af Collegium hafva Eder Kongl. Majts Befallningshafvande inkommit med uppgifter på Landtmän tillhörige fartyg och båtar af 5 Läster och derutöfver, som sistl. år begagnats för transport af egna producter, till fraktfart och fiske. Ehuru åtskillige af dessa uppgifter funnits ofullständige och föranledt till rättelser för framtiden, kan likväl deraf slutas, att de provinser, der Allmogen hufvudsakligen idkar sjöfart, äro:

Stockholms Län, hvarest sistl. år skall funnits 157 fartyg af tillsammans 2532 Läster.				
Götheborgs och Bohus Län	131	d:o	d:o	$2418\frac{3}{4}$ d:o
Calmar Län	45	d:o	d:o	613 d:o
Östergöthlands Län	43	d:o	d:o	730 d:o
Christianstads Län	18	d:o	d:o	$773\frac{3}{4}$ d:o

Antalet af de för hela Riket uppgifne, Landtmän tillhörige, fartyg utgöra 486 st., hvilkas sammanräknade Lästetal äro upptaget till något öfver 9000 Läster.

De provinser, hvilkas innevånare synas hämta någon betydligare inkomst af fragtfart, äro Stockholms och Götheborgs Län.

Orsaken till det större antal fartyg, som Allmogen i sistnämnde 2:ne Län äger, torde böra väsenteligen tillskrifvas det icke obetydliga fiske, som af innevånarne i dessa Län idkas.

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om Sveriges inrikes sjöfart. – Stockholm, L. J. Hjerta, 1830-1858. Täckningsår: 1828-1857

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. E, Inrikes sjöfart. Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Ivar Hæggström, 1859-1912.
Täckningsår: 1858-1910.

1865 ändrades serien till Bidrag till Sveriges officiella statistik. E, Inrikes sjöfart och handel och 1895 till Bidrag till Sveriges officiella statistik. E, Sjöfart.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 21: Tab. 16. Införsel och utförsel 1836-1950.

S. 65: Tab. 34. Handelsflottan och dess bemanning 1830-1950.

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om Sveriges inrikes sjöfart år 1829.
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB), 2011.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lagts till.

Commerce-Collegii underdåniga Berättelse om Sveriges Inrikes Sjöfart år 1829

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

Tabeller

- N:o 1. Uppgift på de Fartyg och deras Lästetal, som uti Sjöstäderna och en del Uppstäder, enligt från Magistraterna inkomne Förteckningar, varit begagnade till inrikes sjöfart år 1829.
- N:o 2. Uppgift öfver Skepps- och Båtfarten på nedannämnde Canaler, enligt till Kongl. Commerce-Collegium inkomne Förteckningar för år 1829.

Commerce-Collegii underdåniga Berättelse

om

Sveriges Inrikes Sjöfart år 1829.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Hos Eder Kongl. Majt får Dess och Rikets Commerce-Collegium i underdånighet anmäla förhållandet med inrikes sjöfarten sistlidet år, så vidt de till Collegium inkomne Statistiska uppgifter derom lemna upplysning.

Af samtelige städernes fartyg, som år 1829 utgjorde ett antal af 1178 med en dräktighet af $61,200\frac{67}{100}$:dels Läster, begagnades för inrikes sjöfarten 389, hvilkas sammanräknade Lästetal uppgick till $11,173\frac{29}{100}$ och tillhörde af dessa senare fartyg 172 st. stapelstäderne och 217 st. sådane städer, som ej äga stapelrätt.

Uppå begäran af Collegium hafva Eder Kongl. Majts Befallningshafvande inkommit med uppgifter på Landtmän tillhörige fartyg och båtar af 5 Läster och derutöfver, som sistl. år begagnats för transport af egna producter, till fraktfart och fiske. Ehuru åtskillige af dessa uppgifter funnits ofullständige och föranledt till rättelser för framtiden, kan likväl deraf slutas, att de provinser, der Allmogen hufvudsakligen idkar sjöfart, äro:

Stockholms Län, hvarest sistl. år skall funnits 157 fartyg af tillsammans 2532 Läster.				
Götheborgs och Bohus Län	131	d:o	d:o	$2418\frac{1}{4}$ d:o
Calmar Län	45	d:o	d:o	613 d:o
Östergöthlands Län	43	d:o	d:o	730 d:o
Christianstads Län	18	d:o	d:o	$773\frac{3}{4}$ d:o

Antalet af de för hela Riket uppgifne, Landtmän tillhörige, fartyg utgöra 486 st., hvilkas sammanräknade Lästetal äro upptaget till något öfver 9000 Läster.

De provinser, hvilkas innevånare synas hämta någon betydligare inkomst af fragtfart, äro Stockholms och Götheborgs Län.

Orsaken till det större antal fartyg, som Allmogen i sistnämnde 2:ne Län äger, torde böra väsenteligen tillskrifvas det icke obetydliga fiske, som af innevånarne i dessa Län idkas.

Af Tabellen N:o 1 inhemtas i hvad mån de vid Östersjön och Nordsjön samt Rikets segelbara insjöar belägna städer, som ej åtnjuta stapelrätt, sistlidet år deltagit i inrikes sjöfarten.

Dessa städers fartyg, som år 1828 utgjorde 202 af 5711 $\frac{4}{5}$:dels Läster, äro för år 1829 upptagne till 229 st. af 6057 $\frac{2}{5}$:dels Läster.

Den af nyssnämnde städer, hvars segelfart hufvudsakligen ökat sig under sistl. år, är Wenersborg, som år 1828 ägde 12 fartyg af tillsammans 191 Läster, men år 1829 innehade 18 fartyg med en sammanräknad drägtighet af 260 $\frac{3}{5}$:dels Läster.

För att i underdånighet ådagalägga i hvad mån farten på Trollhätte-, Hjelmare-, Strömsholms-, Södertelje- och Götha Canaler blifvit begagnad år 1829 har Collegium låtit upprätta Tabellen N:o 2.

Då i anseende till en sen vår och tidig vinter canal-farten sistl. år endast kunde begagnas under 6 månaders tid, har deraf varit en naturlig följd, att antalet af fartyg och båtar, som passerat Canalerne, varit mindre än nästföregångne år, då desamma kunde beseglas mellan 7 och 8 månader: men deremot finner man, vid jemförelse af förhållandet med varutransporten åren 1828 och 1829 å den betydligaste Canalen i Sverige, eller Trollhätte Canal, att af de 2276 fartyg och båtar, som förstnämnde år passerade nämnde Canal, endast 1218 varit lastade; men att åter af 2127 fartyg och båtar, som gått genom samma Canal år 1829, 1837, eller 119 flera än föregångne året, innehaft last.

Antalet af fartyg och båtar, som passerat Götha Canal, har år 1829 uppgått till nära lika belopp som 1828, eller förra året 402 och det sednare 407, och voro af dessa fartyg och båtar år 1829, 275 st. och år 1828, 285 lastade.

Å öfrige uppräknade Canaler har farten varit mindre än förra året.

Enligt de af Trollhätte Canal-Direction meddelade uppgifter hafva följande hufvudsakliga Artiklar, sistl. år blifvit å samma Canal transporterade, nemligen:

Trädvaror:

Bräder	å 10 Alnar	3,500 $\frac{1}{2}$	
d:o	å 6 d:o	3,160 $\frac{7}{8}$	
			6,660 $\frac{5}{8}$ Tolfter
Bakar			3,087 $\frac{2}{3}$ d:o
Bjelkar			5,186 Stycken
Blockar	å 10 Alnar	8,450	
d:o	å 6 d:o	2,725	
			11,175 d:o
Spiror			324 d:o
Storverksträd			27 d:o
Ekstäfver			5,500 d:o
Ved			1,576 $\frac{3}{4}$ Famnar
Master			20 Stycken
Plankor	å 10 Alnar	31,000 $\frac{2}{3}$	
d:o	å 6 d:o	9,614 $\frac{1}{4}$	
			41,514 $\frac{1}{2}$ Tolfter

Jern och Stål:

Stångjern	123,782	Sk: # 12	L: # 18 #
Spik	9,497	Kistor	
Plåtar	296	d:o	
Tackjern	200	Sk: #	
Stål	8,688	Kistor, Bundtar och Knippor	

Spannemål:

Råg	16,445	Tunnor 20 $\frac{1}{6}$	Kappar
Korn	1,837	d:o 16	d:o
Hafre	5,635	d:o 23 $\frac{1}{2}$	d:o
Hvete	1,237	d:o 16	d:o
Ärter	2,334	d:o 26 $\frac{1}{3}$	d:o
Mjöl	426 $\frac{1}{2}$	d:o	
Malt	285 $\frac{1}{4}$	d:o	

Brännvin	15,117 $\frac{1}{4}$	Kannor	
Sill	35,708 $\frac{1}{2}$	Tunnor	
Salt	24,117 $\frac{1}{2}$	d:o	
Socker	446 $\frac{1}{2}$	Fat	
Smör	739	L: #	
Fisk, torr	910	Sk: #	
	4,238	Vålar	
Alun	1,626	Tunnor	

Glas:

Fenster	328	Kistor	
Bouteiller	208,807	Stycken	
Murtegel	57,814	d:o	
Taktegel	16,000	d:o	

samt dessutom en mängd andra Svenska producter och tillverkningar, äfvensom betydliga partier utländska varor, såsom Specerier, Bomull, och Bomullsgarn, Färgstoffer o. s. v.

Å Hjelmare Canal transporterades emellan 6 à 7,000 Tunnor Spannemål, 10,565 Sk: # Stångjern och flere andra tillverkningar och varor i mindre partier.

Likasom år 1828 har sistl. år den hufvudsakligaste transporten å Strömsholms Canal bestått i Stångjern, Tackjern, och Manufactursmide till ett sammanlagdt belopp af 38,357 $\frac{3}{8}$ Sk: #.

Sammanräknade drägtigheten af de fartyg, som begagnat sig af segelleden genom Södertelje Canal, utgjorde 12,854 Läster, eller 815 Läster mindre än föregångna året. 7 Utländska fartyg passerade Canalen.

Af varor, som sistl. år fördes på Götha Canal, må hufvudsakligen nämnas:

Jern:

Stångjern, Spik och Stål	17,857	Sk: #	
Tackjern och gjutgods	2,633	d:o	
Spannemål, Rotfrugter och Linfrö	11,734	Tunnor	
Salt, Sill och andra fiskarter	14,574	d:o	
Mur- och Taktegel	41,000	Stycken	

För öfrigt visar sig, vid jemförelse af de utaf Götha Canal-Direction för åren 1828 och 1829 meddelta uppgifter å de varor, som dessa år utgjort föremål för transporten å Canalen, att rörelsen å denna Canal varit i tilltagande.

Sedan Collegium nu i underdånighet uppgifvit förhållandet med inrikes sjöfarten år 1829 får Collegium slutligen yttra, att, då man besinnar, att vid denna sjöfart användes år 1828 af städernes fartyg 369 med en sammanlagd dräktighet af 10,635 $\frac{2}{100}$:dels Läster, men år 1829, 389 fartyg, hvilkas dräktighet, tillsammans utgjorde 11,173 Läster; att de städers fartyg, som ej äga stapelrätt, uppgingo år 1828 till ett antal af 202 af 5,711 $\frac{42}{100}$:dels Läster, men år 1829 till 229 af 6,057 $\frac{1}{100}$:dels Läster, samt att antalet af lastade fartyg och båtar, som sistl. år passerade Sveriges betydligaste Canal, var större än föregångna året, synes man ej sakna anledning dertill att, oaktadt sjö-communicationerne år 1829 kortare tid af året än vanligen kunde begagnas, inrikes sjöfarten och i följd deraf äfven handelsrörelsen inom landet detta år varit lifligare än nästföregående år.

Collegium framhärdar med djupaste vördnad

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eder Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste

Tjenare och Undersåter,

GABR. POPPIUS.

B. C. QUIDING.

J. A. HERTZMAN.

J. A. LEYONMARCK.

E. W. BRANDEL.

A. P. v. SYDOW.

O. E. BERGIUS.

L. S.

J. N. BORELIUS.

Stockholm den 21 December 1830.

N:o 1.

Uppgift på de Fartyg och deras Lästetal, som uti Sjöstäderna och en del Uppstäder, enligt från Magistraterna inkomne Förteckningar, varit begagnade till inrikes sjöfart år 1829.

	Fartyg.	Lästetal.
<i>Sjöstäder:</i>		
Cimbritshamn	3	85 ¹⁵ ₁₀₀
Falkenberg	2	33 ⁵⁴
Kongsbacka	2	27 ³⁵
Norrtelje	1	10 ³⁴
Sölvitsborg	5	110
Waxholm	13	140
Öregrund	3	99 ⁶⁰
<i>Uppstäder:</i>		
Arboga	18	626
Askersund	3	87
Carlstad	28	817 ²²
Christinehamn	17	521 ⁴⁴
Enköping	8	99 ⁰⁵
Köping	17	722 ⁰⁶
Lidköping	2	41
Mariefred	3	52 ⁶²
Mariestad	7	116
Strengnäs	2	43
Thorsålla	8	222
Upsala	11	178 ³⁸
Wenersborg	18	260 ⁶³
Westerås	22	904 ⁷¹
Wadstena	6	116
Åmål	13	280
Örebro	17	455 ⁶⁰
Summa	229	6,05 ⁹ ₁₀₀

N:o 2.

Uppgift öfver Skepps- och Båtfarten på nedannämnde Canaler, enligt till Kongl. Commerce-Collegium inkomne Förteckningar för år 1829.

Trollhätte Canal.

Fartyg och båtar, däckade öfver 300 Sk:##	825 Stycken
” ” D:o under 300 ”	80 ”
” ” öppna öfver 300 ”	586 ”
” ” D:o under 300 ”	279 ”
” ” Ström	338 ”
Timmer-Flottor	19 ”

Af ofvanstående Fartyg och Båtar voro

Lastade	1,337 Stycken.
Olastade	790 ”

Hjelmare Canal.

Fartyg om 17 till och med 28 Läster 80 Stycken.

Af ofvanstående Fartyg voro

Lastade	74 Stycken.
Olastade	6 ”

Strömsholms Canal.

Fartyg af 100 à 260 Sk:##s dräglighet 598 Stycken, passerade och repasserade.

Af ofvanstående Fartyg voro

Lastade	494 Stycken.
Olastade	104 ”

Sammanräknade drägligheten af de 47 Stycken Fartyg, som detta år bestridt hela varutransporten på Canalen, utgjorde i Sk:## Bergsvigt 8,647.

Södertelje Canal.

Fartyg och båtar af 5 Läster och derutöfver 816 Stycken.

Båtar under 5 Läster till och med 2 Läster 80 „

Båtar under 2 Läster samt så kallade Ökstockar , . . 235 „ 896 Stycken.

Af ofvanstående 896 Fartyg och Båtar voro

Lastade 501 Stycken.

Olastade 395 „

Sammanräknade Lästetalet af Fartygen och de båtar, som undergått mätning, utgjorde 12,854 Läster.

Götha Canal.

Fartyg och båtar af 5 Läster och derutöfver 328 Stycken.

Båtar under 5 Läster 74 „

Af ofvanstående Fartyg och Båtar voro

Lastade 275 Stycken: ⁱ

Olastade 127 „

S T O C K H O L M,

HOS L. J. HJERTA, 1836.